

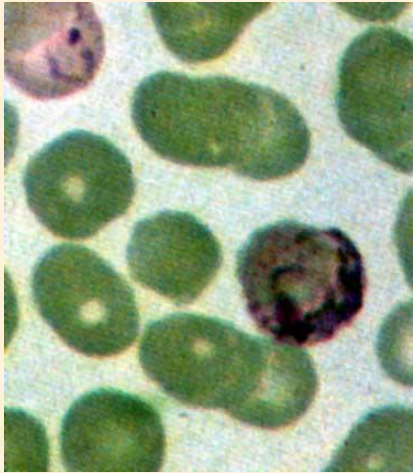
Лекція

Малярія

Малярія - гостра протозойна хвороба з трансмісивним механізмом передачі збудника, характеризується нападами гарячки, гемолітичною анемією, гепатолієнальним синдромом та схильністю до рецидивів

Етіологія

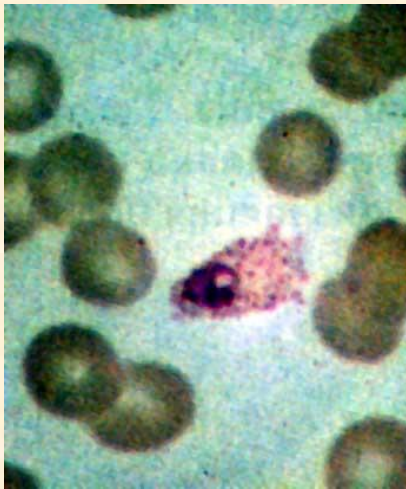
- Збудник - малярійний плазмодій роду *Plasmodium*.
- Відомо чотири види малярійного плазмодія, які спричиняють малярію у людей:
- *PL vivax* - триденну вівакс-малярію
- *PL ovale* - овале-малярію
- *PL falciparum* - тропічну малярію -фальціпарум
- *PL malarie* - чотириденну малярію
- Життєвий цикл плазмодіїв складається з двох фаз:
- спорогонії - статеві фази в організмі комара,
- шизогонії - безстатеві фази в організмі людини (поділяється на тканинну і еритроцитарну стадії)

P.vivax

P.malariae

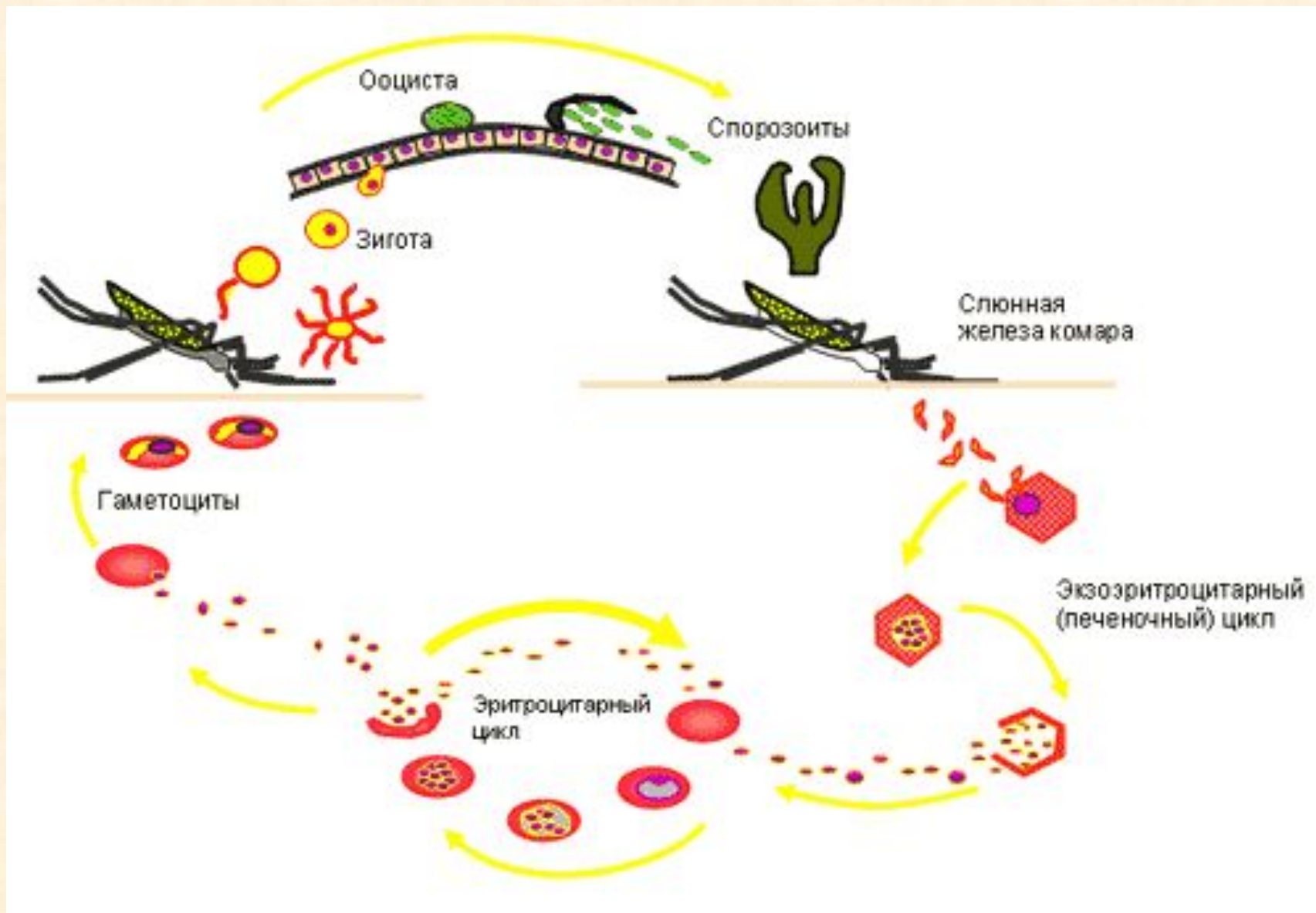

P.ovale

P.falciparum

Цикл розвитку малярійного плазмодія

Епідеміологія

Джерело і резервуар збудника

хвора людина, особливо на тропічну малярію

гаметоносій

механізм передачі

трансмівивний

через укуси комара роду *Anopheles*

можливий парентеральний

- переливання крові, взятої у хворого малярією
- інфіковані шприци (наркомани, в стаціонарах)
- від матері до плоду

сезонність

**помірний клімат
1,5-2 міс**

**у субтропіках
3-6 міс**

**тропіки-
цілорічно**

Сприйнятливість

майже 100%.

Стадії розвитку малярійного комара

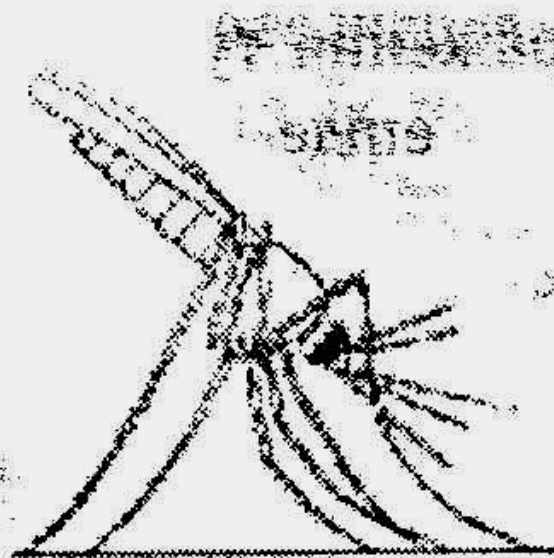
яйця

личинка

лялечка

дорослий
комар

Звичайний комар

Малярійний комар

Регіони де поширена малярія

Інкубаційний період

- триденна - 10-14 днів
- овале малярія - 11-18 днів
- тропічна малярія 8-16 днів
- чотириденна 20-40 днів

Скарги

- Напади гарячки
- Озноб
- Жар
- Пітливість

Малярійний приступ

Період ознобу

- трясучий озноб
- людина не може зігрітись
- болі в м'язах
- болі в попереку
- шкіра бліда "гусяча"
- акроціаноз

тривалість
2-4 год

Період жару

- стабільна температура тіла 40-41 С
- гіперемія обличчя
- ін'єкція судин склер
- шкіра гаряча, гіперемійована
- субіктеричність склер і шкіри при повторях приступів
- спрага
- сухість слизових оболонок
- язик обкладений білим нальотом
- тахікардія, гіпотензія

тривалість
6 -14 год

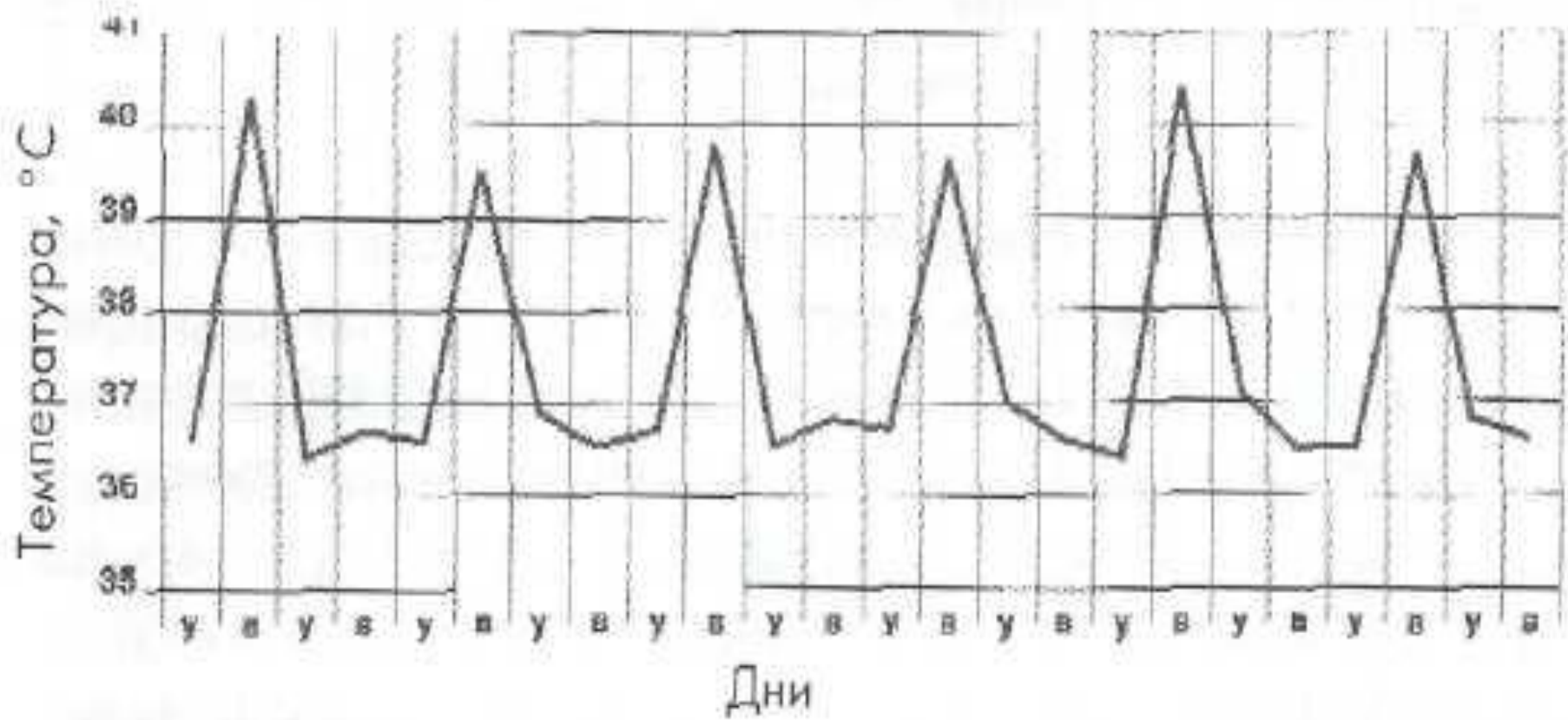
Період поту:

- критичне зниження температури тіла:
- профузна пітливість
- гіпотензія з розвитком колапсу

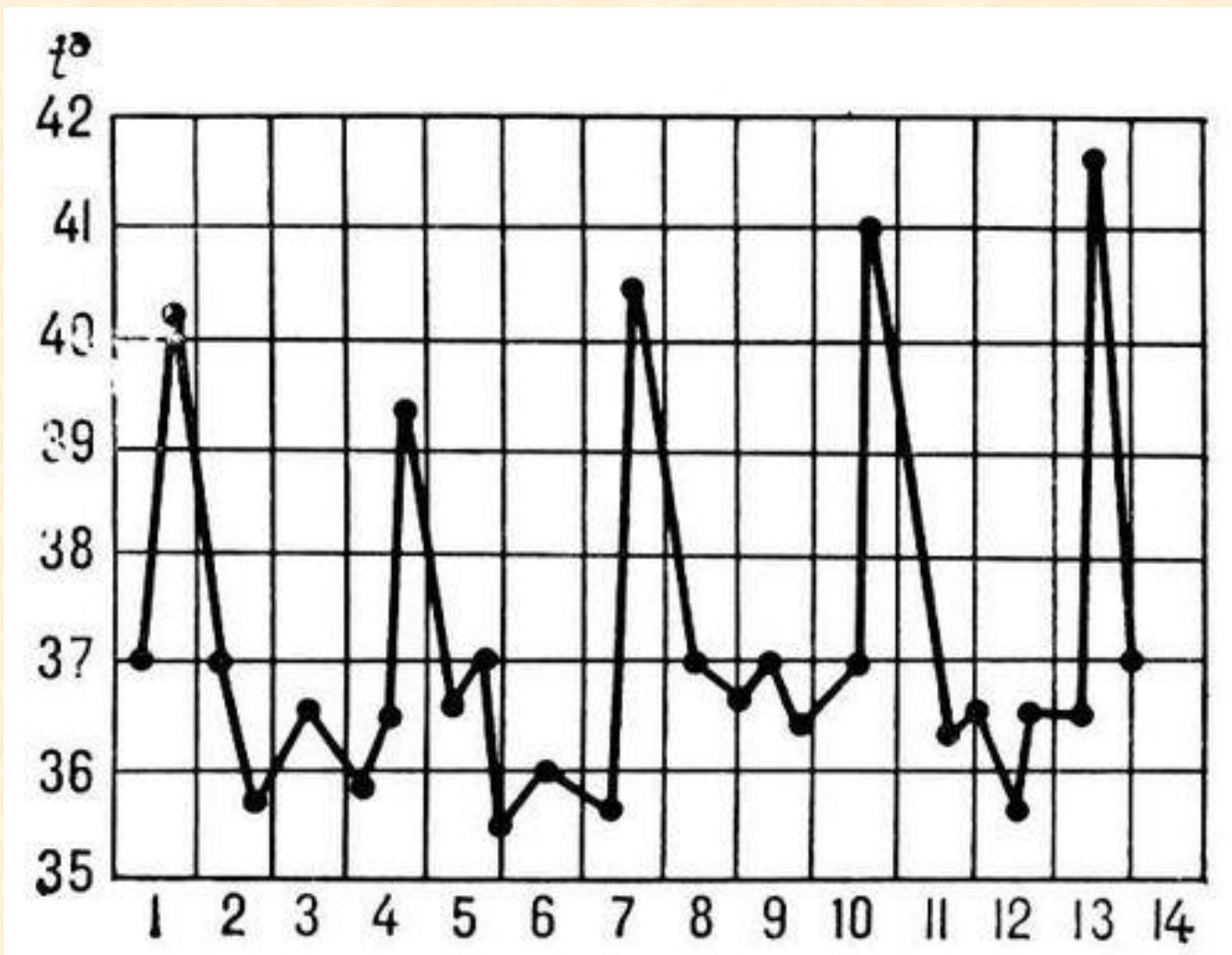

Чотириденна малярія

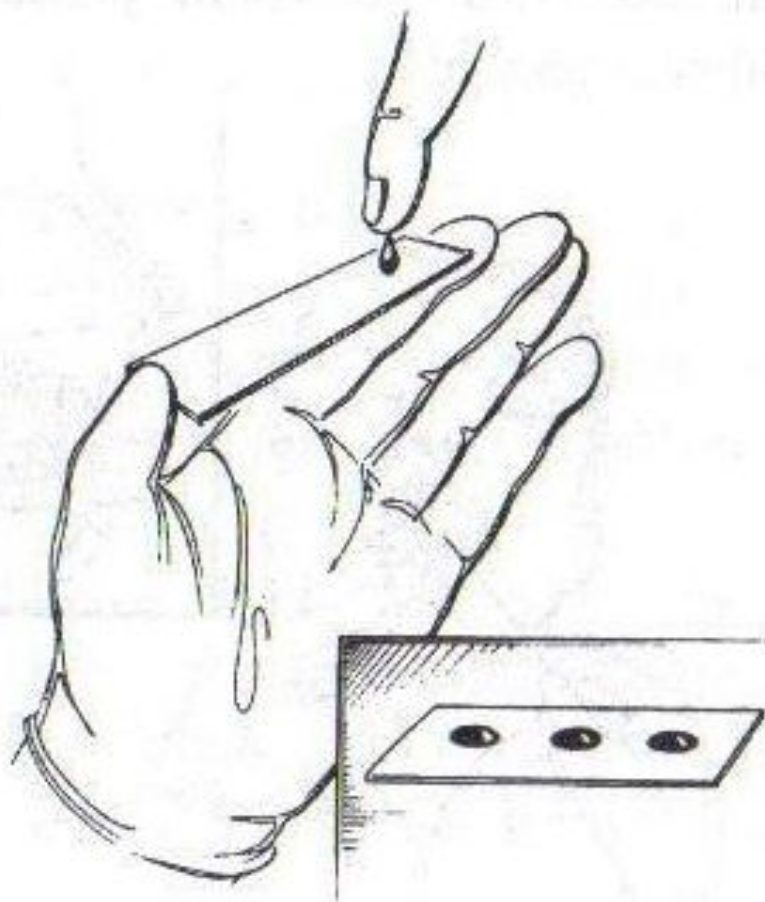
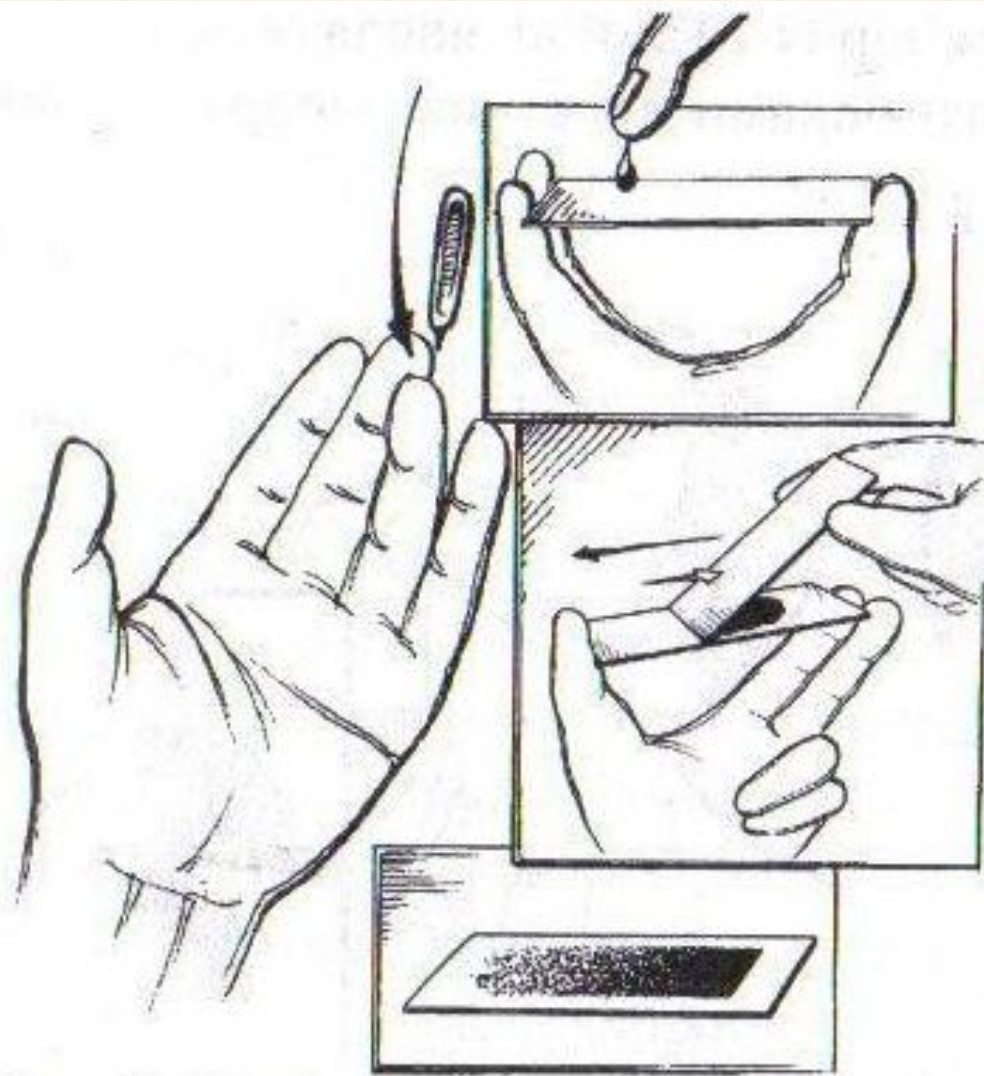

Ускладнення

- Розрив селезінки
- Малярійна кома
- Гемоглобінурійна гарячка
- ІТШ

Взяття матеріалу

- Кров з пальця — товста крапля, мазок крові (до етіотропного лікування, на висоті гарячки, в динаміці)
- Кров з вени - серологічний - допоміжний

Догляд

дотримання
призначеного режиму

ліжковий режим
під час нападу гарячки

контроль за самопочуттям
та об'єктивним станом пацієнта

температури тіла, пульс,
АТ, частоти дихальних
рухів

період ознобу

вкривання ковдрами,
обкладання грілками,
вживання гарячого пиття

період жару

міхура з льодом,
вентилятор,
холод на магістральні судини,
обтирання холодною водою

період
потовиділення

переодягання,
недопускання
переохолодження
Створення умов для
відпочинку,

Виконання лікарських призначень

- **Противпротозойні препарати:**
делагіл, плаквеніл, хлорохін, резохін, хінгамін, хінін, артемізинін, артемет радохін, примахін
- сульфаніламідні препарати (сульфадоксин, бісептол)
- **Застосування комбінованих препаратів:**
фансидор, метакельфін, галофантин, маларон
- **Здійснення парентерального лікування**
(в/в крапельно реополіглюкін, 5% розчин глюкози, альбумін, ацесіль, трисіль, лазикс та ін.)
- **При анемії**
препарати заліза, фолієвої кислоти, в дуже тяжких випадках-переливання крові

Профілактика

- своєчасне виявлення, ізоляція, лікування пацієнтів і паразитоносіїв малярії
- дотримання правил виписки, облік в КІЗ
- мікроскопічне обстеження крові, прибувших з ендемічно небезпечних регіонів
- виїжджаючим в ендемічні зони - індивідуальна хіміонрофілактика
- хворі з гарячкою з невстановленим діагнозом протягом 5 днів обстежуються на малярію
- боротьба з комарами